

Rentabiliteit over 2007 daalt tot gemiddeld 94%

Daling aantal glastuinbouwbedrijven

De oppervlakte met rozen daalde van 930 ha in 2000 tot 650 ha in 2007; in diezelfde periode nam het areaal tomaten toe van 1.130 naar 1.550 ha.

Uit de CBS cijfers van 2007 blijkt dat de daling van het aantal bedrijven in de glastuinbouw gestaag doorgaat. De afname is 7%, net als het jaar ervoor. De schatting is dat er eind 2007 circa 5.260 glastuinbouwbedrijven waren. Het areaal glastuinbouw daarentegen is dit jaar nauwelijks gedaald en blijft rond de 10.400 ha hangen. De gemiddelde bedrijfsomvang blijft dus toenemen.

TEKST EN BEELD: MARLEEN ARKESTEIJN

In het rapport 'Actuele ontwikkeling van bedrijfsresultaten en inkomens in 2007' beschrijven LEI-onderzoekers Cees de Bont en Anita van der Knijff dat er binnen het landelijke glasareaal wel verschuivingen te zien zijn (tabel 1). Een daling deed zich voor in de snijbloementeel met als grootste daler het areaal rozen dat met maar liefst 13,5% is afgenomen ten opzichte van het jaar ervoor. Binnen de potplantenteelt nam het areaal Phalaenopsis opnieuw toe. Het areaal glasgroenten nam licht toe, waarbij opvalt

dat het areaal tomaat opnieuw duidelijk toenam met 70 ha (4,3%).

Rentabiliteit

De gemiddelde rentabiliteit over 2007 daalt met 1 tot 5 procentpunt tot 94% (tabel 2). De glastuinbouwbedrijven zullen over vorig jaar gemiddeld dus geen besparingen kunnen realiseren.

Groentetelers zullen gemiddeld ontsparen. De rentabiliteit van het gemiddelde glasgroentebedrijf daalt naar verwachting met gemiddeld 5% en komt uit op 91%. Het

gezinsinkomen uit het bedrijf daalt met ongeveer 40.000 euro naar 21.000 euro. Voor deze bedrijven is de inkomensdaling fors. Dit komt vooral door de lagere prijzen van de belangrijkste producten en een lagere productie per vierkante meter.

Bij bloementelers is de rentabiliteit ongeveer gelijk gebleven. Arbeid en energie zijn de belangrijkste kostenposten. Voor deze telers nemen de opbrengsten en onkosten ongeveer evenveel toe, waardoor het inkomen gelijk blijft.

Bij pot- en perkplantenbedrijven komen de totale kosten per vierkante meter dit jaar naar verwachting 3% hoger uit dan het voorgaande jaar. Doordat de opbrengsten ook toenamen, maar minder hard dan de kosten, nam de rentabiliteit af. Voor deze bedrijven daalt het inkomen in beperkte mate, doordat de stijging van de opbrengsten wat achterblijft bij de toename van de kosten.

Inkomensdaling

Uit het LEI-rapport blijkt dat de resultaten over 2007 van de glastuinbouw als geheel

Tabel 1. Ontwikkeling aantal glastuinbouwbedrijven per type

	2000	2005	2006	2007 (v)	mutatie (%)
Totaal aantal bedrijven	7.910	6.080	5.660	5.260	-7,0
waarvan glasgroenten	2.640	1.960	1.840	1.710	-7,3
waarvan snijbloemen	3.610	2.760	2.550	2.400	-6,1
waarvan pot- en perkplanten	1.650	1.360	1.260	1.160	-8,4

Bron: LEI-rapport "Actuele ontwikkeling van bedrijfsresultaten en inkomens in 2007" (op basis CBS-landbouw telling). (v) = voorlopige cijfers

verslechterd zijn ten opzichte van 2006. Het hoog gebleven niveau van energieprijzen is een belangrijke factor. Bovendien ondervond de export van sierteeltgewassen en groenten naar landen buiten de eurozone, waaronder de Verenigde Staten problemen door de waardedaling van de dollar.

Binnen de glastuinbouw zijn de inkomensverschillen groot door uiteenlopende resultaten per gewas, verschillen in schaalgrootte en het al dan niet leveren van elektriciteit. Het gemiddelde inkomen uit een bedrijf ligt op bijna 55.000 euro.

Netto leverancier elektriciteit

De inkomsten uit energie vormen een onderwerp op zich als het gaat om de

Tabel 2. Rentabiliteit en inkomen op glastuinbouwbedrijven per type

Bedrijfstype	Opbrengsten-kostenverhouding (%)			Gezinsinkomen uit bedrijf per bedrijf (x € 1.000,-)		
	2006 (voorlopig)	2007 (raming)	mutatie	2006 (voorlopig)	2007 (raming)	mutatie
alle bedrijven	96	94	-2	68	54	-14
waarvan glasgroenten	96	91	-5	59	21	-38
waarvan snijbloemen	96	95	-1	73	73	0
waarvan pot- en perkplanten	97	96	-1	75	67	-8

Bron: LEI-rapport "Actuele ontwikkeling van bedrijfsresultaten en inkomens in 2007" (op basis CBS-landbouw telling).

inkomstenontwikkeling in de glastuinbouw. Vanaf 2003 is het vermogen aan WKK-installaties in eigen beheer sterk gestegen. Begin 2006 bedroeg het opgestelde vermogen nog 1.000 tot 1.100 MW.

In de loop van 2006 kwam daar 600 MW bij en in 2007 is er naar schatting nog eens 600 MW bij geplaatst.

De WKK installaties worden niet alleen op bedrijven met groeilicht en een hoge elektriciteitsbehoefte geplaatst maar ook op bedrijven zonder belichting. Vooral vruchtgroentebedrijven installeren WKK installaties om elektriciteit te verkopen en meerwaarde te halen uit intensievere CO₂-bemesting.

Door deze ontwikkelingen stijgt het aardgasverbruik van de sector en neemt de verkoop van elektriciteit toe. De inkoop van elektriciteit daalt echter. In 2006 werd de glastuinbouw zelfs netto leverancier van elektriciteit.

Uit voorlopige cijfers van de bedrijven uit het Informatienet over 2006 blijkt dat op groentebedrijven de opbrengsten uit elektriciteitsverkoop kunnen oplopen tot een kwart van de totale opbrengsten van het bedrijf. Op snijbloemenbedrijven die groeilicht toepassen, is dit percentage een stuk lager.

Glastuinders willen weer groeien

Ondanks de wat minder goede resultaten, blijkt dat een flink deel van de glastuinders weer willen groeien. Dat blijkt uit de jaarlijkse stemmingspeiling van AgriDirect uit Roggel.

AgriDirect, gespecialiseerd in 'direct marketing' ondervraagt jaarlijks alle glastuinders. Dit bedrijf gaat daarbij na wat de veranderingen zijn geweest op de tuinbouwbedrijven ten opzichte van het voorgaande jaar met als doel hun agrarische adressenbestand actueel te houden. Het geeft tegelijkertijd een beeld van de ontwikkelingen over de afgelopen jaren.

"We benaderen alle bedrijven telefonisch. We hebben 5.218 glastuinders in ons bestand. Daarvan doet 70 tot 75% mee aan het marktonderzoek. Dat is een hoge respons. We stellen vragen naar uitbreiding, investering en opvolging", vertelt directeur Thieu Hendriks.

Groeizame stemming

De data van de afgelopen vier jaar zijn op twee manieren bekeken: er is een beeld geschetst van het totaal en van bedrijven groter dan 2 ha. De stemming onder de telers verbetert weer. Vanaf 2004 daalde het percentage bedrijven met uitbreidingsplannen. In 2007 antwoordde een hoger percentage telers op de vraag naar hun toekomstplannen dat ze groeiplannen en/of opvolgers hebben dan in de twee voorgaande jaren. Bij telers met meer dan 2 ha bestaat hetzelfde beeld. Alleen liggen de percentages hoger, namelijk 20% bij de totale groep tegenover 33,5% bij de bedrijven groter dan 2 ha.

Het percentage potentiële stoppers is in beide groepen vrij stabiel. Wel ligt het percentage dat overweegt te stoppen bij grotere bedrijven lager.

Investeringsplannen

Ook bij de investeringsbereidheid liggen de percentages bij bedrijven groter dan 2 ha op een hoger niveau dan van de totale groep. Hendriks: "Als de stemming verbetert, willen telers weer extra investeren. Dat zie je onder andere terug bij het investeren in glasopstanden, belichting, klimaatcomputer en urenregistratie."

De wens om in een WKK te investeren daarentegen ligt lager dan het voorgaande jaar. "Dit kan te maken hebben met de problemen rondom de netaansluiting."

Meer opvolgers

De vraag naar opvolgers is alleen gesteld aan ondernemers ouder dan 45 jaar. Hendriks: "Het aantal opvolgers bij grotere glastuinbouwbedrijven stijgt. In slechte tijden zie je het aantal opvolgers afnemen, 2005 was bijvoorbeeld een slecht jaar. Er zat toen een dip in het aantal opvolgers. En omgekeerd geldt ook dat ondernemers met een opvolger meer investeringsplannen hebben. Ook hier is het weer zo dat grotere bedrijven hoger scoren. Grotere bedrijven hebben vaker een opvolger."

Het aantal glastuinbouwbedrijven is in 2007 met 7% afgenomen. Het areaal is nagenoeg gelijk gebleven op 10.400 ha. Opvallende verschuivingen binnen dit areaal zijn een toename van de oppervlakte met tomaat en Phalaenopsis en een afname van roos. De inkomens zijn, met name in de groenteteelt, verslechterd. De rentabiliteit is gedaald tot gemiddeld 94%.

De opbrengst van elektriciteitsverkoop vanuit de eigen WKK kan een aanzienlijk deel uitmaken van de inkomsten.

SAMENVATTING